

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/92/2018
Identifikačné číslo spisu: 6017200257
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6017200257.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Vieri Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Ľokolevskej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobcu: L. H. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. Č. XX, N. N., zastúpený JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom so sídlom Sibírska č. 4, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova č. 8, Bratislava, o správnej žalobe, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SELUZ-24-30-2/2017-OdSP zo dňa 14.06.2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28.03.2018, č. k. 27Sa/9/2017-72, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28.03.2018, č. k. 27Sa/9/2017-72 m e n í t a k, že rozhodnutie žalovaného č. SELUZ-24-30-2/2017-OdSP zo dňa 14.06.2017 z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania ako aj konania pred krajským súdom.

Odôvodnenie

1. Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia (ďalej aj „VÚSZ“) ako správny orgán prvého stupňa rozhodnutím č. VÚSZ-6530100548309-39/2017 zo dňa 27.03.2017 podľa § 84 ods. 1, § 68 a § 105 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“:

- od 01.03.2015 zvýšil výsluhový dôchodok žalobcu zo sumy 699,25 € na 747,52 € mesačne, čím zmenil svoje rozhodnutie č. VÚSZ-6530100548309-39/27 zo dňa 16.02.2015

- od 01.07.2015 na 751,51 € mesačne, čím zmenil svoje rozhodnutie č. VÚSZ-6530100548309 zo dňa 17.06.2015

- a od 01.07.2016 na sumu 752,67 € mesačne, čím zmenil svoje rozhodnutie č. VÚSZ-6530100548309 zo dňa 17.06.2015

- súčasne uvoľnil doplatok 1.252 € za obdobie od 01.03.2015 do 30.04.2017.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobcovi bol výsluhový dôchodok vyššie uvedeným predchádzajúcim rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu zo dňa 16.02.2015 znížený od

01.03.2015 na sumu 688,25 € dôsledku nesprávnej aplikácie zákona č. 114/1988 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 114/1998 Zb.“) a následne bol nesprávne valorizovaný.

2. Prvostupňové rozhodnutie žalobca napadol v správnom konaní odvolaním. Namietol, že od VÚSZ nikdy nepoberal starobný dôchodok, poberal výsluhový príspevok, a preto pracoval až do dovŕšenia dôchodkového veku 60 rokov. Poukázal na to, že v rozhodnutí sa uvádza, že rozhodnutie o starobnom dôchodku podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. je právne neúčinné, nakoľko v čase rozhodnutia (02.08.1999) bol účinný zákon č. 114/1998 Z. z., ktorý v § 103 ods. 1 vylúčil použitie ustanovenia § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb.. Do dnešného dňa nevie, čo vlastne poberá, informácie, ktoré VÚSZ poskytol Sociálnej poisťovni a na základe ktorých mu bol Sociálnou poisťovňou odňatý pomerný starobný dôchodok, považuje za nesprávne. Žiadal o nápravu, aby mu mohli byť zhodnotené aj ďalšie odpracované roky.

3. Žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie VÚSZ zo dňa 27.03.2017 potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný poukázal na to, že žalobca bol dňom 31.01.1985 prepustený zo služobného pomeru vojaka z povolania a rozhodnutím Krajskej vojenskej správy Banská Bystrica č. 54803/2-1985 zo dňa 30.05.1985 mu bol podľa § 33 ods. 1 zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov (ďalej len „zákon č. 76/1959 Zb.“) od 01.02.1998 priznaný príspevok za službu vo výške 1.900 Kčs mesačne za 26 ukončených rokov služby. Príspevok za službu sa podľa § 89 ods. 2 zákona č. 114/1998 Zb. transformoval na výsluhový dôchodok podľa tohto zákona.

Na základe žiadosti o starobný dôchodok, doručenej dňa 18.09.1999, VÚSZ rozhodnutím č. 65301005480309-VÚSZ/DO 2 z 02.08.1999 žalobcovi podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. od 30.04.1998 priznal starobný dôchodok, ktorý sa od 01.05.1998 podľa § 91 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov transformoval na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 114/1998 Zb. vo výške 6.976 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 65301005480309 z 15.08.2002 VÚSZ tento dôchodok transformoval na výsluhový dôchodok podľa § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z. z. a súčasne ho zvýšil na 8.913 Sk mesačne; ďalšími rozhodnutiami bol výsluhový dôchodok priebežne zvyšovaný, ale rozhodnutím č. VÚSZ-65301005480309/27 zo dňa 16.02.2015 bol od 01.03.2015 znížený podľa § 105 ods. 7 a 11 zákona č. 328/2002 Z. z. zo sumy 747,52 € na 699,25 € mesačne, následne bol od 01.07.2015 zvýšený na 703,24 € mesačne, od 01.07.2016 na 704,70 € mesačne.

Skutočnosť, že rozhodnutím č. VÚSZ-65301005480309/27 zo 16.02.2015 bol výsluhový dôchodok od 01.03.2015 nesprávne znížený zo sumy 747,52 € na 699,25 € mesačne, zistil Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia dňa 03.03.2017, preto toto pochybenie napravil rozhodnutím zo dňa 27.03.2017.

Žalovaný poukázal na to, že služobný pomer žalobcu trval 26 ukončených rokov, v súlade s § 68 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. sa výsluhový dôchodok zvyšoval s použitím koeficientu v hodnote 23 a od 01.03.2015 patril v sume 747,52 €, od 01.07.2015 vo výške 751,51 € a od 01.07.2016 vo výške 752,67 € mesačne.

Žalovaný preto nepovažoval odvolacie námietky žalobcu, poukazujúc na konanie VÚSZ, za opodstatnené. Poukázal na to, že o žiadosti žalobcu o zvýšenie starobného dôchodku za dobu zamestnania po 60. roku veku až do roku 2010 bude Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia rozhodovať v samostatnom konaní.

4. Žalobca v žalobe nesúhlasil s tvrdením, že od VÚSZ poberá starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. a namietol, že o priznanie starobného dôchodku od 09.06.1999 požiadal dňa 24.06.1999 len Sociálnu poisťovňu, a preto má mať nárok na starobný pomerný dôchodok od Sociálnej poisťovne, ktorá mu ho svojvoľne odobrala rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 08.08.2016. Tvrdil, že je mu vyplácaný výsluhový dôchodok podľa § 89 zákona č. 114/1998 Zb.; od VÚSZ mal poberať len výsluhový príspevok, a to až do dosiahnutia veku 60 rokov a ten sa mal automaticky zmeniť od 01.05.1998, t. j. od nadobudnutia účinnosti zákona č. 114/1998 Z. z., na výsluhový dôchodok - ustanovenie § 132 zákona č. 100/1988 Zb. sa na neho už podľa § 103 zákona č. 114/1998 Z. z. nemalo použiť.

5. Namietol aj, že mu pre výšku starobného dôchodku nebola zhodnotená doba po skončení osemročnej školy, a to od 01.09.1953 do 31.08.1956, kedy vypomáhal v poľnohospodárskych prácach svojím rodičom, čo preukázal čestnými prehláseniami dvoch svedkov - nesúhlasil s názorom Ministerstva obrany SR, že „poľnohospodárska výpomoc rodičom nie je obdobím pracovnej činnosti“, ani s názorom že na obdobie odpracované pred 18. rokom veku sa neprihliadalo. Taktiež nie je spokojný s tým, že sa nezohľadnilo jeho štúdium na učňovskej škole pracovných záloh.

6. Žalobca nesúhlasil ani s bližšie neoznačeným rozhodnutím Ministerstva obrany SR o zastavení konania vo veci zamietnutia jeho žiadosti o priznanie starobného dôchodku. MO SR chce vyplácať starobný dôchodok, ale podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb., ktorého výška je však nižšia ako keby od VÚSZ poberal výsluhový dôchodok a od Sociálnej poisťovne pomerný starobný dôchodok.

7. Žalovaný ani Sociálna poisťovňa sa podľa žalobcu neriadia ustanovením § 233 zákona č. 461/2003 Z. z., v dôsledku čoho ohľadom dôchodkových nárokov žalobcu nastal chaos, čím trpí žalobca.

8. Krajský súd mal z administratívneho spisu preukázané (bod 16. rozsudku), že žalobca bol prepustený zo služobného pomeru vojaka z povolania dňom 31.01.1985 a od 01.02.1985 mu bol podľa § 33 ods. 1 zákona č. 76/1959 Zb. priznaný príspevok za službu, považovaný podľa čl. 2 ods. 5 zákona č. 226/1992 Zb. za výsluhový príspevok a od 01.05.1998 za výsluhový dôchodok podľa § 89 ods. 2 zákona č. 114/1998 Z. z., resp. od 01.07.2002 za výsluhový dôchodok podľa § 126 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z. z.. Starobný dôchodok priznaný podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 328/2002 Z. z. mu bol vyplatený len jedenkrát a v období do roku 2002 mu bol valorizovaný výsluhový príspevok považovaný za výsluhový dôchodok.

9. Zistil (bod 17. rozsudku), že dňa 18.06.1999 bola Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia doručená žalobcom podpísaná žiadosť o priznanie starobného dôchodku od 09.06.1999, a že tento orgán mu rozhodnutím č. 65301005480309-VÚSZ/DO 2 zo dňa 02.08.1999 podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. priznal starobný dôchodok od 30.04.1998 vo výške 6.220 Sk mesačne s tým, že od 01.05.1998 sa mu podľa § 91 zákona č. 114/1998 Z. z. namiesto starobného dôchodku priznáva výsluhový dôchodok a tento sa súčasne zvyšuje o 12 % na sumu 6.967 Sk mesačne; podľa prílohy rozhodnutia žalobcovi nárok na starobný dôchodok vznikol dovŕšením veku 57 rokov a pre nárok na starobný dôchodok mu bola zohľadnená doba zamestnania (vrátane služby) od 28.10.1958 do 30.04.1998. Starobný dôchodok sa od 01.07.2002 považuje aj podľa § 125 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. za výsluhový dôchodok.

10. Z uvedeného krajského súdu vyplynulo (bod 18. rozsudku), že ku dňu účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. mal žalobca nárok na starobný dôchodok (priznaný od 30.04.1998) ako aj na príspevok za službu, ktorý sa zmenil na výsluhový dôchodok, nebolo mu však zrejmé, či poberá jednu dávku a ktorú, alebo obe dávky.

11. V bode 19. rozsudku krajský súd skonštatoval, že žalobca bol od 09.06.1999 aj poberateľom pomerného starobného dôchodku, ktorý mu podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. priznala Sociálna poisťovňa, ústredie na základe jeho žiadosti zo dňa 24.06.1999, keď pre výšku pomerného starobného dôchodku mu bolo zohľadnené obdobie dôchodkového poistenia v rozsahu 14 rokov a 249 dní. Následne bol pomerný starobný dôchodok žalobcu zvyšovaný z dôvodu získania ďalších období dôchodkového poistenia počas poberania tohto dôchodku a bol pravidelne valorizovaný. Krajský súd uviedol, že je zrejmé, že po priznaní starobného dôchodku podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. žalobca už nemal nárok na pomerný starobný dôchodok. V tejto súvislosti poukázal na to, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 19.01.2015 o zamietnutí žiadosti zo dňa 24.10.2014 o zvýšenie sumy pomerného starobného dôchodku krajský súd rozsudkom č. k. 26Sd/87/2015-85 zo 07.04.2016 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie, keď vyslovil právny názor, že Sociálna poisťovňa nemala právomoc rozhodovať o žiadosti o priznanie starobného dôchodku a jeho zvýšeníach, keďže žalobcovi nárok na starobný dôchodok vznikol za účinnosti V. časti zákona č. 100/1988 Zb., ktorou bola právomoc na rozhodnutie založená Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia.

12. V bode 20. rozsudku krajský súd poukázal na to, že na základe rozsudku krajského súdu uvedeného v bode 19. bol žalobcovi pomerný starobný dôchodok Sociálnou poisťovňou odňatý a jeho žiadosť o zvýšenie dôchodku žiadosti zo dňa 24.10.2014 Sociálna poisťovňa postúpila Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia. Konanie o tejto žiadosti vyústilo do vydania rozhodnutia VÚSZ zo dňa 10.03.2017.

13. V bode 24. a 25. rozsudku krajský súd poukázal na to, že rozhodnutím VÚSZ zo 16.02.2015 bol žalobcovi výsluhový dôchodok znížený od 01.03.2015 podľa § 105 ods. 7 a 11 zákona č. 328/2002 Z. z. zo sumy 747,52 € na 699,25 € mesačne s odôvodnením, že rozhodnutím zo dňa 29.10.2007 došlo od 01.01.2007 k nesprávnemu zvýšeniu výsluhového dôchodku podľa § 143d zákona č. 328/2002 Z. z. z dôvodu, že ho správny orgán (nesprávne) považoval za starobný dôchodok. Z obsahu administratívneho spisu bolo krajskému súdu zrejmé, že starobný dôchodok žalobcu, priznaný Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia, nebol vypočítaný z upraveného priemerného mesačného zárobku 4.067 Sk, len jeho suma bola obmedzená najvyššou výmerou.

V rámci preskúmvacieho konania prvostupňový orgán svoje pochybenie „keď sa mylne domnieval, že rozhodnutím z 29.10.2007 zvyšoval starobný dôchodok“ odstránil rozhodnutím z 27.03.2017 tak, že od dňa zníženia, t. j. od 01.03.2015 ho zvýšil na sumu pred znížením (747,52 €). Následne ho od 01.07.2015 valorizoval podľa § 68 ods. 1 a 3 zákona č. 328/2002 Z. z. v spojení s Opatrením MPSVaR č. 295/2014 Z. z. o 3,99 € (5,20 € : 30 x koeficient 23 za 26 ukončených rokov služby) na 751,51 € mesačne a od 01.07.2016 podľa § 68 ods. 1 a 3 zákona č. 328/2002 Z. z. v spojení s Opatrením MPSVaR č. 283/2015 Z. z. o 1,46 € (1,90 € : 30 x 23) na sumu 752,67 € mesačne. Prvostupňové rozhodnutie krajský súd považoval za správne a z toho dôvodu považoval za správne aj rozhodnutie žalovaného (bod 26. rozsudku).

14. Krajský súd však v bode 27. rozsudku vytkol rozhodnutiu žalovaného ako mätúcu tú informáciu na štvrtej strane v siedmom odseku, že „preskúmvaným rozhodnutím bola vykonaná úprava výšky výsluhového dôchodku, za ktorý sa považuje starobný dôchodok odvolateľa“, ktorý údaj krajský súd považoval za nesprávny, avšak podľa neho nešlo o taký nedostatok odôvodnenia rozhodnutia, ktorý by mal vplyv na zákonnosť rozhodnutia, lebo pre posúdenie žalobou napadnutého rozhodnutia je podstatný jeho výrok. V tejto súvislosti v bode 28. rozsudku dal žalobcovi za pravdu, že rôzne zaužívané označenia jeho nárokov na finančné plnenie podľa zákona č. 328/2002 Z. z. vytvárajú zmätok, avšak pri dôslednom oboznámení sa s rozhodnutiami o priznávaní a zvyšovaní súm uvedených nárokov je možné rozpoznať, o ktorý nárok ide (pôvodne priznaný starobný dôchodok alebo pôvodne priznaný príspevok za službu, ktoré obidva sa považujú za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z.).

15. Pokiaľ žalobca namietal aj nezákonnosť rozhodnutia Sociálnej poisťovne o odňatí starobného pomerného dôchodku, krajský súd v bode 30. rozsudku poukázal na to, že v prebiehajúcom konaní sa mohol zaoberať len zákonnosťou rozhodnutia žalovaného, pričom rozhodnutie Sociálnej poisťovne nebolo predmetom preskúmvania na základe podanej správnej žaloby a v konaní nebola preukázaná ani jeho existencia.

16. Krajský súd v bode 32. rozsudku poukázal aj na tvrdenie žalobcu, že jeho žiadosť o zvýšenie pomerného starobného dôchodku z 29.10.2014 bola Sociálnou poisťovňou dňa 12.07.2016 postúpená Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia a žalovanému dal do pozornosti, že o tejto žiadosti doteraz nerozhodol; uvedeným tvrdením žalobcu sa však krajský súd nezaoberal dôvodiac, že nebola podaná žaloba proti nečinnosti správneho orgánu.

17. Za nedôvodné krajský súd považoval námietky žalobcu týkajúce sa nesprávneho a neúplného poučenia o možnosti podania opravného prostriedku v rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu, keďže bolo poskytnuté v súlade s § 59 ods. 4 a § 47 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

18. Za nedôvodnú, považoval aj námietku žalobcu ohľadom nesprávnosti oznámenia VÚSZ Sociálnej poisťovni o tom, že žalobca je poberateľom starobného dôchodku podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č.

100/1988 Zb., pretože rozhodnutie Sociálnej poisťovne o odňatí pomerného starobného dôchodku nebolo predmetom preskúmania na základe podanej správnej žaloby a v konaní nebola preukázaná ani jeho existencia.

19. Z uvedených dôvodov krajský súd žalobu zamietol a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

20. Rozsudok krajského súd napadol žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) včas podanou kasačnou sťažnosťou z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

21. Vo vzťahu k bodom 5., 6., 14. a 18. odôvodnenia rozsudku krajského súdu sťažovateľ namietol, že krajský súd rozhodoval vo veci v presvedčení, že v prípade príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok a v prípade starobného dôchodku ide o dve dávky zo systému sociálneho zabezpečenia, ktoré sa obe považujú za výsluhový dôchodok, pričom v bode 18. rozsudku skonštatoval, že z obsahu predloženého administratívneho spisu nebolo zrejmé, či žalobca od VÚSZ poberá jednu alebo dve sociálne dávky alebo z akého dôvodu ich nepoberá. Pokiaľ krajský súd nezistil, koľko sociálnych dávok žalobca dostáva a z akého dôvodu ich dostáva, nemohol správne a objektívne posúdiť právny stav.

22. Sťažovateľ tvrdil, že mu bol priznaný len výsluhový príspevok podľa § 33 zákona č. 76/1959 Z. z., ktorý sa od 01.05.1998 zmenil na výsluhový dôchodok podľa § 89 ods. 2 zákona č. 114/1998 Z. z..

23. Ďalej poukázal na to, že dňa 09.06.1999 z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku 60 rokov prestal pracovať a požiadal Sociálnu poisťovňu o priznanie starobného dôchodku, Sociálna poisťovňa však postúpila jeho žiadosť Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia. Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia v rozpore so žiadosťou a § 94 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. rozhodnutím č. j. VÚSZ 65301005480309-VÚSZ/DO2 zo dňa 02.08.1999 priznal žalobcovi starobný dôchodok späťne od 30.04.1998 a výplatu výsluhového príspevku zastavil. Rozhodnutím č. j.: 54803-1999/DO 2 zo dňa 29.09.1999 však vyplácanie starobného dôchodku zastavil s odôvodnením, že žalobcovi patrí iba výsluhový dôchodok podľa § 89 ods. 2 zákona č. 114/1998 Z. z. (t. j. pôvodne priznaný výsluhový príspevok) a uvedený výsluhový dôchodok mu bol vyplácaný a valorizovaný až do roku 2014.

24. Až na tom základe, že dňa 29.10.2014 požiadal Sociálnu poisťovňu o prepočítanie starobného pomerného dôchodku, začal Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia v roku 2015 tvrdiť, že žalobca od neho poberá starobný dôchodok (od 30.04.1998), nakoľko výmer (sťažovateľ zrejme myslel „rozhodnutie o jeho priznaní“) nebol zrušený. Sťažovateľ znovu zopakoval, že starobný dôchodok od VÚSZ poberal iba jeden mesiac, potom mu ho zobrali s odôvodnením, že má poberať výsluhový dôchodok podľa § 89 ods. 2 zákona č. 114/1998 Z. z..

V dôsledku týchto tvrdení Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia mu Sociálna poisťovňa od 02.09.2016 zastavila výplatu starobného pomerného dôchodku priznaného podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. s odôvodnením, že naň nemá nárok.

25. Sťažovateľ zdôraznil, že Sociálna poisťovňa mu priznala pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. rozhodnutím č. 390 609 7400 0 zo dňa 22.10.1999 až na základe rozhodnutia VÚSZ č. j.: 54803-1999/DO 2 zo dňa 29.09.1999.

26. V žalobe nenapádal valorizáciu ako takú, ale základ pre výpočet valorizácie. Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia mal podľa sťažovateľa pri valorizácii výsluhového dôchodku vychádzať z toho, že žalobca od neho poberá výsluhový príspevok, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok podľa § 89 ods. 2 zákona č. 114/1998 Z. z. ako aj podľa § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z. z. (čo je predpoklad na to, aby mu Sociálna poisťovňa mohla naďalej vyplácať pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb.) a teda, že nepoberá starobný dôchodok priznaný podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb..

27. Z uvedených dôvodov sťažovateľ žiadal, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného č. j. SEĽUZ-24-30-2/2017-OdSP zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov kasačného konania ako aj konania pred krajským súdom.

28. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti predovšetkým poukázal na to, že žalobca argumentáciu o nesprávnom právnom posúdení odôvodnil len s poukazom na konkrétne citované pasáže z napadnutého rozsudku a jednotlivé ustanovenia predpisov upravujúcich problematiku starobného a výsluhového dôchodku a nikde neuviedol, prečo napadnuté rozhodnutie predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu a v tejto súvislosti neoznačil ani jedno rozhodnutie kasačného súdu, ktoré by jeho argumentáciu podporilo. Taktiež nikde v kasačnej sťažnosti neuviedol, v čom konkrétne nesprávny procesný postup Krajského súdu spočíval, ani to ako ho tento nesprávny postup poškodil do takej miery, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Je preto otázne, či nešpecifikáciu dôvodov kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f/ a h/ SSP možno považovať za súladné s § 440 ods. 2 SSP.

V tejto súvislosti žalovaný poukázal na to, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

29. K sťažnostnej námietke, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, žalovaný poukázal na to, že sťažovateľ nijako nezdôvodnil, v čom konkrétne spočíva nesprávne právne posúdenie veci zo strany konajúceho súdu. Podľa žalovaného sa krajský súd v bodoch 21. až 33. rozsudku dostatočne a presvedčivo vysporiadal so všetkými argumentmi žalobcu, pričom zdôraznil, že žalobcom uplatnené žalobné dôvody neboli spôsobilé spochybniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Nad rámec uvedeného žalovaný poukázal najmä na obsah svojho písomného vyjadrenia k žalobe žalobcu zo dňa 14.11.2017, v ktorom podrobne vysvetľuje postupnosť a opodstatnenosť rozhodnutí žalovaného a VÚSZ, ktoré vysvetľujú transformáciu žalobcovho starobného dôchodku na výsluhový dôchodok.

30. Z uvedených dôvodov žalovaný navrhol, aby najvyšší súd kasačnú sťažnosť žalobcu zamietol ako nedôvodnú.

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ v spojení s § 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podanej kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti žalobcu je potrebné vyhovieť.

32. Sťažovateľ kasačnú sťažnosť podanú z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ SSP odôvodnil tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Kasačný súd za opodstatnenú považoval námietku žalovaného, že sťažovateľ vo vzťahu k týmto dôvodom svoju kasačnú sťažnosť nešpecifikoval a nikde neuviedol, prečo napadnuté rozhodnutie predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu a v tejto súvislosti neoznačil ani jedno rozhodnutie kasačného súdu, ktoré by jeho argumentáciu podporilo. Taktiež nikde v kasačnej sťažnosti neuviedol, v čom konkrétne spočíval nesprávny procesný postup krajského súdu, ani to ako ho tento nesprávny postup poškodil do takej miery, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto časti preto kasačnú sťažnosť nepovažoval za dôvodnú.

33. Na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu (§ 454).

34. Podľa § 453 ods. 2 veta prvá SSP kasačný súd je viazaný sťažnosťnými bodmi; to neplatí, ak napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní, v ktorom krajský súd nebol viazaný žalobnými bodmi.

35. Z administratívnych spisov žalovaného a prvostupňového správneho orgánu kasačný súd zistil, že:

A)

- na základe žiadosti zo dňa 07.02.1985 bol žalobcovi za 26 ukončených rokov služby vojaka z povolania rozhodnutím Krajskej vojenskej správy Banská Bystrica č. 54803/2-1985 od 01.02.1985 podľa § 33 ods. 1 zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov priznaný príspevok za službu, ktorý sa v zmysle čl. VII ods. 5 zákona č. 76/1959 Zb. zavedeného zákonom č. 226/1992 Zb. považuje za výsluhový príspevok a podľa § 89 ods. 2 zákona č. 114/1998 Z. z. sa od 01.05.1998 považuje za výsluhový dôchodok podľa tohto zákona;

- výsluhový príspevok bol rozhodnutím č. 65301005480309 zo dňa 23.06.1997 zvýšený od 01.07.1997 na sumu 3.622 Sk mesačne a rozhodnutím č. 65301005480309-DO/VÚSZ zo dňa 23.04.1998 bol výsluhový príspevok považovaný za výsluhový dôchodok od 01.05.1998 zvýšený na sumu 4.492 Sk mesačne;

- od 01.07.1999 bol výsluhový príspevok považovaný za výsluhový dôchodok zvýšený zo sumy 4.492 Sk na 6.867 Sk mesačne;

B)

- žalobca žiadosťou, spísanou 14.06.1999 a doručenou Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia dňa 18.06.1999, požiadal o priznanie starobného dôchodku od 09.06.1999. Na základe tejto žiadosti Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia rozhodnutím č. 65301005480309-VÚSZ/DO 2 zo dňa 02.08.1999 žalobcovi podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. priznal k 30.04.1998 starobný dôchodok vo výške 6.220 Sk mesačne a na základe § 91 zákona č. 114/1998 Z. z. od 01.05.1998 namiesto starobného dôchodku priznal výsluhový dôchodok, zvýšený od tohto dňa na 6.967 Sk mesačne;

- starobný dôchodok považovaný za výsluhový dôchodok bol rozhodnutím č. 65301005480309 z 02.08.1999 od 01.07.1999 zvýšený na 7.413 Sk mesačne;

C)

- rozhodnutím č. 54803-1999/DO2 zo dňa 29.09.1999 bol výsluhový príspevok žalobcu považovaný za výsluhový dôchodok podľa § 86 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z. z. od 01.10.1998 znížený na sumu 6.867 Sk mesačne;

- z následných rozhodnutí o valorizáciách, vzhľadom na v nich uvádzané sumy vyplýva, že valorizovaný bol výsluhový príspevok považovaný za výsluhový dôchodok, a to:

od 01.08.2000 zo sumy 6.867 Sk na sumu 7.439 Sk mesačne,

od 01.10.2001 zo sumy 7.439 Sk na sumu 8.102 Sk mesačne,

od 01.07.2002 zo sumy 8.102 Sk na sumu 9.359 Sk mesačne,

od 01.07.2003 zo sumy 9.359 Sk na sumu 10.598 Sk mesačne,

od 01.12.2003 zo sumy 10.598 Sk na sumu 11.044 Sk mesačne,

od 01.07.2004 zo sumy 11.044 Sk na sumu 11.828 Sk mesačne,

od 01.12.2006 zo sumy 13.128 Sk na sumu 13.740 Sk mesačne,

od 01.07.2007 zo sumy 13.740 Sk na sumu 16.596 Sk mesačne.

D)

- Rozhodnutím č. 65301005480309 zo dňa 29.10.2007 bol výsluhový dôchodok podľa § 143d zákona č. 328/2002 Z. z., teda ako starobný dôchodok, zvýšený od 01.01.2007 na 15.300 Sk mesačne a od 01.07.2007 na 18.480 Sk mesačne,

- z následných rozhodnutí o valorizáciách, vzhľadom na v nich uvádzané sumy vyplýva, že valorizovaný bol starobný dôchodok považovaný za výsluhový dôchodok, a to:

od 01.07.2008 zo sumy 18.480 Sk na sumu 18.647 Sk mesačne

od 01.12.2008 zo sumy 18.647 Sk na sumu 18.706 Sk mesačne

od 01.07.2009 zo sumy 620,93 € na sumu 671,88 € mesačne

od 01.07.2010 zo sumy 671,88 € na sumu 717,12 € mesačne
od 01.07.2011 zo sumy 717,12 € na sumu 732,18 € mesačne
od 01.07.2013 zo sumy 732,18 € na sumu 740,77 € mesačne
od 01.07.2014 zo sumy 740,77 € na sumu 747,52 € mesačne.

E)

- Rozhodnutím č. VÚSZ-65301005480309/27 zo dňa 16.02.2015 bol výsluhový dôchodok za ktorý bol považovaný výsluhový príspevok znížený podľa § 105 ods. 7 a 11 zákona č. 328/2002 Z. z. od 01.07.2015 na sumu 699,25 € mesačne. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že rozhodnutie VÚSZ č. 65301005480309-VÚSZ/DO 2 zo dňa 02.08.1999 o priznaní starobného dôchodku od 30.04.1998 podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. „bolo vydané v čase, kedy zákon č. 114/1998 Z. z. v ustanovení § 103 vylúčil použitie ustanovení § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. na vojakov, a tým pádom je toto rozhodnutie právne neúčinné... nakoľko menovaný nebol, a ani nie je poberateľom starobného dôchodku, ... zvýšenie podľa § 143d zákona č. 328/2002 Z. z. od 01.01.2007 mu neprináležalo ...“

- z následných rozhodnutí o valorizáciách, vzhľadom na v nich uvádzané sumy vyplýva, že valorizovaný bol výsluhový príspevok považovaný za výsluhový dôchodok,
od 01.07.2015 zo sumy 699,25 € na sumu 703,24 € mesačne
od 01.07.2016 zo sumy 703,24 € na sumu 704,70 € mesačne.

F)

V správnom konaní, ktoré predchádzalo vydaniu preskúmaného rozhodnutia žalovaného, Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia rozhodnutím č. VÚSZ-65301005480309-39/2017 zo dňa 27.03.2017 opätovne zvýšil starobný dôchodok považovaný za výsluhový dôchodok
od 01.03.2015 na sumu 747,52 € mesačne
od 01.07.2016 zo sumy 747,52 € na sumu 751,51 € mesačne
od 01.07.2017 zo sumy 751,51 € na sumu 752,67 € mesačne.

36. Z administratívneho spisu sociálnej poisťovne kasačný súd zistil, že žalobca požiadal o priznanie starobného dôchodku od 08.06.1999 aj sociálnu poisťovňu, a to samostatnou žiadosťou spísanou dňa 24.06.1999 a doručenou Sociálnej poisťovni, pobočka Banská Bystrica dňa 25.06.1999 a ústrediu dňa 06.07.1999. Sociálna poisťovňa mu rozhodnutím zo dňa 02.09.1999 priznala od 09.06.1999 starobný pomerný dôchodok profesionálneho vojaka podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. za 14 rokov zamestnania. Kasačný súd preto nepovažoval za pravdivé tvrdenie žalobcu, že sociálna poisťovňa postúpila jeho žiadosť Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia.

37. Sťažovateľ kasačnú sťažnosť odôvodnil aj tým, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP). Poukázal na to, že krajský súd v bode 18. rozsudku skonštatoval, že z obsahu predloženého administratívneho spisu nebolo zrejmé, či žalobca od VÚSZ poberá jednu alebo dve sociálne dávky alebo z akého dôvodu ich nepoberá. Namietol teda, že ak krajský súd nezistil, koľko sociálnych dávok žalobca dostáva a z akého dôvodu ich dostáva, nemohol správne a objektívne posúdiť právny stav.

38. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na to, že v žalobe nenapádal valorizáciu ako takú, ale základ pre výpočet valorizácie, keď tvrdil, že od VÚSZ poberá výsluhový príspevok a nie starobný dôchodok, ktoré obe dávky by sa považovali za výsluhový dôchodok. Z toho dôvodu Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia mal podľa sťažovateľa pri valorizácii výsluhového dôchodku vychádzať z toho, že žalobca od neho poberá výsluhový príspevok, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok.

39. Z odvolania žalobcu aj z podanej žaloby vyplýva, že žalobca namietal, že do dnešného dňa nevie, akú dávku vlastne poberá, a že od VÚSZ mal poberať len výsluhový príspevok, a to až do dosiahnutia veku 60 rokov a tento výsluhový príspevok sa mal od 01.05.1998, t. j. od nadobudnutia účinnosti zákona č. 114/1998 Z. z., automaticky zmeniť na výsluhový dôchodok. Tvrdil, že ustanovenie § 132 zákona č. 100/1988 Zb. sa na neho už podľa § 103 zákona č. 114/1998 Z. z. nemalo použiť. To znamená, že namietal, že nespĺňal podmienky na priznanie starobného dôchodku, a od 01.05.1998 sa za výsluhový

dôchodok mal považovať jeho vyrovnávací príspevok.

40. Krajský súd v odôvodnení (bod 18. jeho rozsudku) skonštatoval, že žalobca má nárok na starobný dôchodok (priznaný od 30.04.1998) ako aj na príspevok za službu, ktorý sa zmenil na výsluhový dôchodok, nebolo mu však zrejmé, či poberá jednu dávku a ktorú, alebo obe dávky. Ani z bodov 24. a 25. rozsudku krajského súdu nie je zrejmé, či krajský súd dospel k záveru, že žalobcovi bol ako výsluhový dôchodok správne vyplácaný výsluhový príspevok alebo starobný dôchodok. Hoci v bode 28. rozsudku dal žalobcovi za pravdu, že rôzne zaužívané označenia jeho nárokov na finančné plnenie podľa zákona č. 328/2002 Z. z. sú značne zmätočné, ale vyslovil názor, že pri dôslednom oboznámení sa s rozhodnutiami o priznávaní a zvyšovaní súm uvedených nárokov je možné rozpoznať, o ktorý nárok ide (pôvodne priznaný starobný dôchodok alebo pôvodne priznaný príspevok za službu, ktoré obidva sa považujú za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z.) - napriek tomu ani z tohto záveru krajského súdu nie je zrejmé, či a na základe ktorých skutočností a ktorých ustanovení príslušných právnych predpisov mal za preukázané, či žalobcovi patrí výsluhový príspevok alebo starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., keď žalobcovi môže byť ako výsluhový dôchodok vyplácaná len jedna z týchto dávok.

41. Otázka, či žalobca má voči Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia nárok na výplatu výsluhového príspevku považovaného za výsluhový dôchodok alebo či má nárok na výplatu starobného dôchodku považovaného za výsluhový dôchodok, je však pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného podstatná.

42. Vzhľadom na vyššie uvedené kasačný súd dospel k názoru, že krajský súd nedostatočne odôvodnil, prečo považoval rozhodnutie žalovaného za preskúmateľné a súladné so zákonom. Kasačnú sťažnosť žalobcu z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP preto považoval za dôvodnú. Nedostatok riadneho a presvedčivého odôvodnenia rozsudku krajského súdu by bol dôvodom pre zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP.

43. Ako je vyššie uvedené, nebolo sporné, že žalobcovi bol v roku 1985 priznaný príspevok za službu podľa § 33 zákona č. 76/1959 Zb.. Z administratívnych spisov taktiež vyplýva, že žalobca dňa 18.06.1999 požiadal o priznanie starobného dôchodku od 09.06.1999, a že VÚSZ mu rozhodnutím zo dňa 02.08.1999 priznal starobný dôchodok k 30.04.1998 vo výške 6.220 Sk mesačne a súčasne podľa § 91 zákona č. 114/1998 Z. z. od 01.05.1998 starobný dôchodok považovaný za výsluhový dôchodok zvýšil na 6.967 Sk mesačne.

44. Podľa § 105 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. dávka nemocenského zabezpečenia, úrazového zabezpečenia a výsluhového zabezpečenia sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka:

- a) priznala v nižšej sume, ako patrí,
- b) vypláca v nižšej sume, ako patrí,
- c) neprávom odoprela alebo
- d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

Podľa § 105 ods. 6 zákona č. 328/2002 Z. z. dávka nemocenského zabezpečenia, úrazového zabezpečenia a výsluhového zabezpečenia sa odníme dňom, ktorým zanikol nárok na túto dávku, alebo ak sa zistí, že sa táto dávka priznala neprávom.

Podľa § 105 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z. z. dávka nemocenského zabezpečenia, úrazového zabezpečenia a výsluhového zabezpečenia sa zníži, ak sa zistí, že sa táto dávka priznala vo vyššej sume, ako patrí.

Podľa § 105 ods. 11 dávka nemocenského zabezpečenia, úrazového zabezpečenia a výsluhového

zabezpečenia sa odníme alebo zníži, alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa už vyplatila.

45. Hoci VÚSZ v rozhodnutí zo dňa 27.03.2017 pri postupe podľa § 105 zákona č. 328/2002 Z. z. poukázal na (podľa jeho názoru) nesprávnu aplikáciu zákona č. 114/1998 Zb. v predchádzajúcom rozhodnutí zo dňa 02.08.1999, sám ničím neodôvodnil, prečo a na základe ktorých ustanovení právnych predpisov žalobcovi patrí či už výsluhový príspevok alebo starobný dôchodok, a to vo vyššej sume ako bol od 01.03.2015 vyplácaný. Túto absenciu dôvodov nenapravil ani žalovaný v preskúvanom rozhodnutí, keď sa dôkladne nevysporiadal s otázkou, či rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku je právne účinné a či vôbec starobný dôchodok mal byť podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. priznaný od 30.04.1998, najmä ak v žiadosti o starobný dôchodok žalobca žiadal o priznanie starobného dôchodku od 01.07.1999 a v spise sa nenachádza žiadny doklad o tom, že žalobca upravil žiadosť a žiadal o priznanie starobného dôchodku už od 30.04.1998. Taktiež nie je zrejmé, ako sa vysporiadal s otázkou právnej účinnosti rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku vzhľadom k tomu, že v čase rozhodnutia (02.08.1999) bol účinný zákon č. 114/1998 Z. z., ktorý v § 103 ods. 1 vylúčil použitie ustanovenia § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb..

46. Kasačný súd považuje za potrebné podotknúť, že z administratívnych spisov nevyplýva, že by v správnom konaní bolo rozhodnuté o odňatí jednej z priznaných dávok, považovaných za výsluhový dôchodok.

47. Vzhľadom na uvedené kasačný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je v súlade so zákonom. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil, rozhodnutie žalovaného č. SEĽUZ-24-30-2/2017-OdSP zo dňa 14.06.2017 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

48. V ďalšom konaní sa žalovaný vysporiada s otázkou, či v roku 1999 bola Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia daná pôsobnosť na vykonanie administratívneho konania o žiadosti žalobcu zo dňa 18.06.1999 o priznanie starobného dôchodku od 09.06.1999, resp. (ak žalobca preukázateľne upravil svoju žiadosť a žiadal o jeho skoršie priznanie) od 30.04.1998, a na tom základe posúdi znovu dôvodnosť odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu VÚSZ. Nové rozhodnutie vo veci riadne a presvedčivo odôvodní v súlade s § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. v spojení s § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb..

49. Keďže sťažovateľ mal v kasačnom konaní plný úspech, kasačný súd mu podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 136 veta druhá, § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP priznal plnú náhradu účelne vynaložených trov kasačného konania a konania pred krajským súdom. O výške priznanej náhrady trov kasačný súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 467 ods. 2 a § 175 ods. 2 SSP.

50. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.